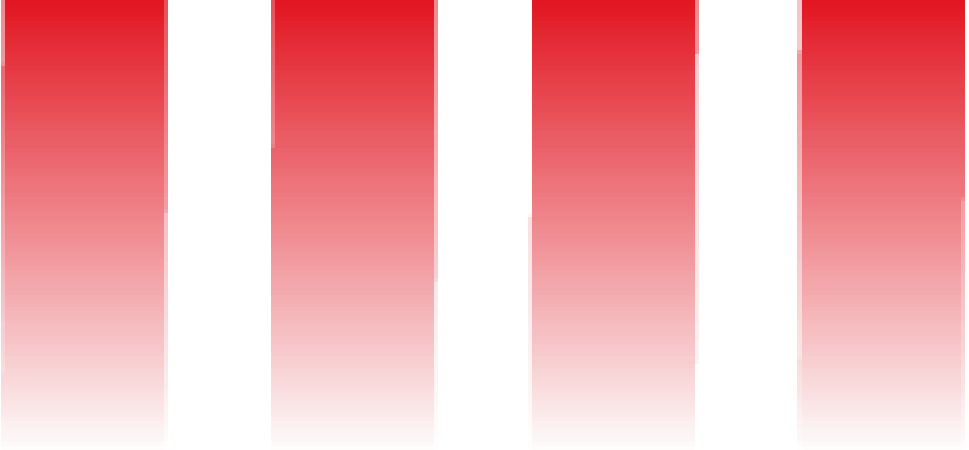

INFORME SOBRE LA INVERSIÓ ESTRANGERA A CATALUNYA

**GOVERN ALTERNATIU
DE CATALUNYA**

Indústria, Empresa, Comerç i Turisme i Agenda Digital

Òscar Ordeig i David González

17 de novembre de 2023

ÍNDEX

Introducció	3
Barcelona, millor ciutat per a invertir	8
Índex de competitivitat de catalunya	9
Conclusions	14
Mesures de suport a la inversió estrangera	15

INTRODUCCIÓ

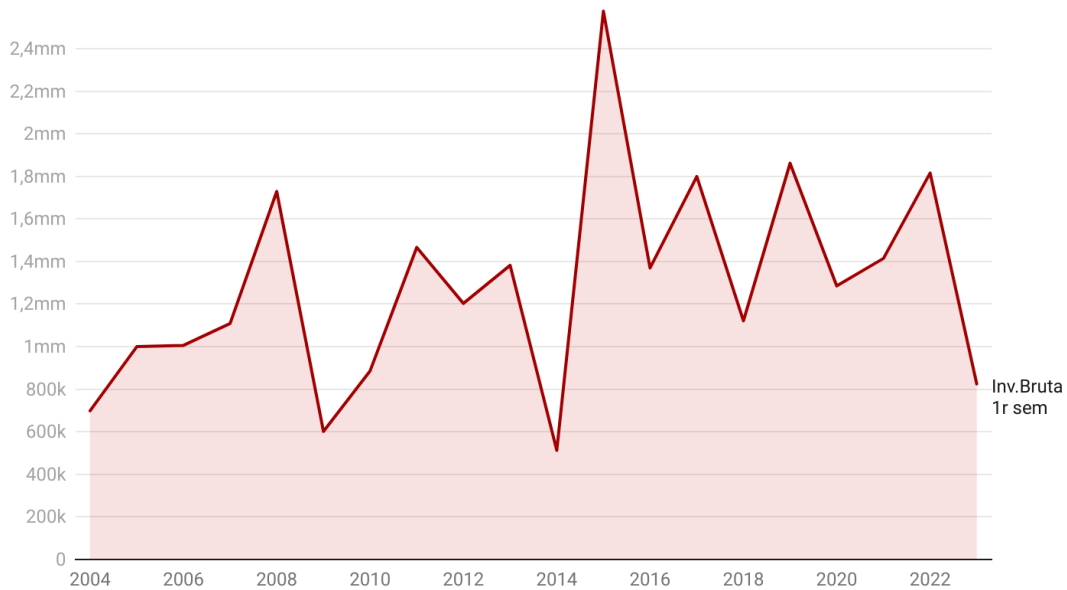
La inversió bruta estrangera recull un seguit d'operacions realitzades per a persones no residents. Concretament trobem aquest seguit d'operacions:

- Participació en societats espanyoles no cotitzades
- Participació superior al 10% en societats espanyoles cotitzades
- Constitució o ampliació de dotació de sucursals d'empreses estrangeres
- Altres formes d'inversió en entitats o contractes registrats en Espanya (fundacions, cooperatives, agrupacions d'interès econòmic) en les que el capital invertit sigui superior a 3.005.060,52 €

La inversió estrangera a Catalunya en el primer semestre d'any ha caigut un 54,58%, situant-se en 824.718,99 €, davant els 1.815.602,31 € captats en el mateix període de 2022. Es tracta de la xifra més baixa d'inversió estrangera a Catalunya en el primer semestre des de l'any 2014. I aquesta caiguda és 29 punts percentuals superior a la del conjunt de l'Estat.

Gràfic 1.- Evolució Inversió Bruta Estrangera 1r semestre a Catalunya

Inversió Estrangera

Font: Datainvox • Creat amb Datawrapper

L'anàlisi a llarg termini de la inversió estrangera a Catalunya, des de l'any 2004 fins al 2023, presenta una tendència de creixement positiva, encara que s'aprecia una correlació entre el cicle econòmic i els fluxos d'inversió estrangera. I s'observa com la Inversió estrangera a Catalunya va augmentar fins a arribar a l'any 2008, on finalitza l'etapa d'expansió econòmica i

s'inicia la crisi econòmica de l'any 2008. El 2018 va produir-se un fet similar amb la pandèmia de la covid-19, que va tenir efectes negatius en la inversió estrangera a Catalunya.

No obstant això, resulta complicat analitzar l'evolució de la inversió estrangera, ja que fets puntuals la poden arribar a modificar en gran manera. N'és un exemple el que va succeir l'any 2016, on la inversió estrangera va assolir el seu màxim històric fins als 8.000 milions d'euros. Aquest fet va ser degut a la venda d'un paquet accionarial d'una gran empresa del sector energètic amb seu a Catalunya.

Taula 1.- Principals Països Inversors

PAÍS IMMEDIAT	% ACUMULAT 2004-2022
EUROPA	84,30%
FRANÇA	9,88%
BÈLGICA	1,02%
PAÏSOS BAIXOS	17,69%
ALEMANYA	11,35%
REGNE UNIT	7,42%
SUÏSSA	5,25%
ESTATS UNITS	3,23%
JAPÓ	1,13%
RESTA DEL MÓN	11,34%
TOTAL	100,00%

Font: registre d'inversions – DATAINVEX

El 84% de la inversió estrangera atreta per Catalunya en els últims anys prové d'Europa, i són els Països Baixos el país que més inverteix a Catalunya. Alemanya i França, respectivament, es troben en segona i tercera posició. Per altra banda, el pes dels Estats Units i el Japó no arriba al 5% sobre el total. No resulta estrany que els països més propers a Catalunya siguin els que més inverteixen a Catalunya, ja que la proximitat geogràfica és un dels principals factors pel que fa a la presa de decisió d'on invertir capital.

Taula 2.- Principals Sectors d'Inversió

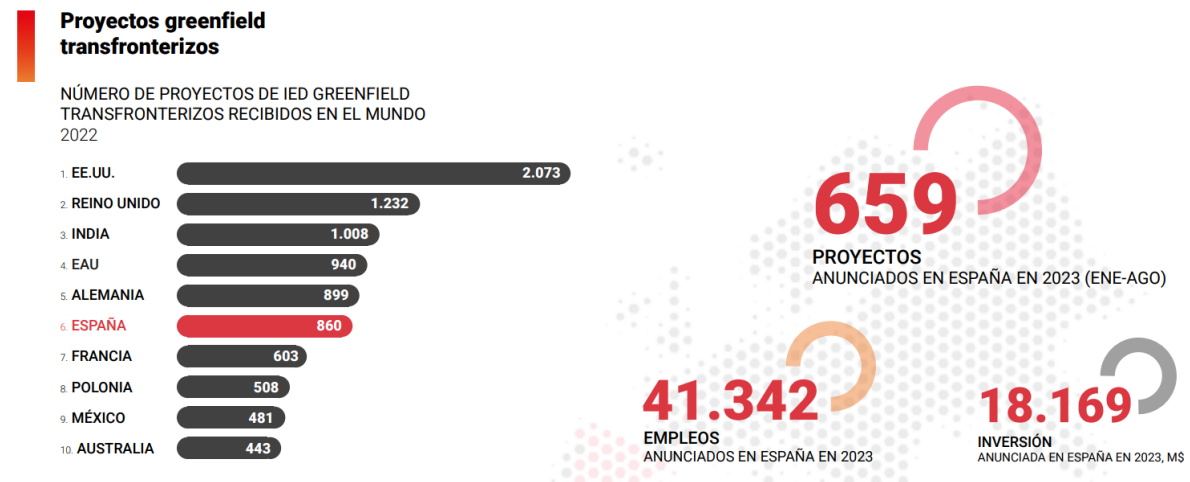
SECTOR	% acumulat 2013-2022
Indústria de l'alimentació	61,38%
Fabricació de begudes	7,50%
Fabricació de productes farmacèutics	32,69%
Fabricació de material i equip elèctric	42,64%
Fabricació de maquinària i equip N.C.O.P	30,59%
Fabricació de vehicles de motor, remolc	21,32%
Subministrament d'energia elèctrica, gas i vapor	57,01%
Construcció d'edificis	53,08%
Enginyeria civil	32,18%
Comerç al per major i interm. (excepte vehicles de motor)	85,75%
comerç al per menor i interm. (excepte vehicles de motor)	56,51%
Serveis d'allotjament	18,64%
Act. Cinematogràfica, de vídeo i de programació de T.V	24,38%
Telecomunicacions	16,82%
Programació, consultoria, altres activitats relacionades	58,60%
Activitats auxiliars als serveis financers	22,66%
Activitats immobiliàries	83,45%
Altres serveis personals	14,99%

Font: registre d'inversions – DATAINVEST

La distribució sectorial de la inversió estrangera rebuda per Catalunya evidencia la importància del sector de serveis, que és el principal receptor d'inversió estrangera, però és necessari destacar el pes de la inversió estrangera industrial a Catalunya. Resulta de vital importància atraure inversió estrangera de sectors que reportin un alt valor afegit, com pot ser el sector digital.

Resulta rellevant analitzar els bons resultats d'Espanya en la inversió rebuda per a projectes Greenfield, que ens situa en la posició mundial número 6. Les inversions Greenfield són un tipus d'inversió estrangera on l'inversor no resident construeix des de zero les instal·lacions per posar un nou projecte en marxa. El 2022, Catalunya, Madrid, Andalusia i la Comunitat Valenciana van concentrar el 72% dels projectes Greenfield, el 59% de la inversió i el 58% de l'ocupació anunciada durant l'any. Catalunya va liderar la recepció de projectes i ocupació, i Andalusia la inversió anunciada.

Gràfic 2.- Projectes Greenfield Espanya

Font: fDi Markets, maig de 2023 i Orbis Crossborder Investment, setembre de 2023.

Taula 3.- Projectes Greenfield a Espanya per regió de destinació

RK	Región	Proyectos		Capex		Empleo		Empresas	
		Número	% Total	Millones \$	% Total	Empleos	% Total	Número	% Total
1	Cataluña	1.115	28,4%	23.954	16,5%	91.822	24,8%	997	37,3%
2	Comunidad de Madrid	879	22,4%	17.275	11,9%	68.443	18,5%	785	29,4%
3	Andalucía	501	12,8%	28.790	19,9%	50.871	13,7%	400	15,0%
4	Comunidad Valenciana	263	6,7%	9.662	6,7%	26.783	7,2%	233	8,7%
5	Aragón	111	2,8%	4.013	2,8%	8.021	2,2%	89	3,3%
6	País Vasco	105	2,7%	3.430	2,4%	9.478	2,6%	100	3,7%
7	Castilla y León	104	2,7%	4.052	2,8%	11.535	3,1%	85	3,2%
8	Castilla-La Mancha	100	2,6%	6.971	4,8%	17.605	4,7%	90	3,4%
9	Galicia	69	1,8%	9.320	6,4%	8.552	2,3%	63	2,4%
10	Islas Baleares	69	1,8%	1.269	0,9%	4.160	1,1%	56	2,1%
11	Islas Canarias	53	1,4%	2.093	1,4%	3.924	1,1%	50	1,9%
12	Extremadura	40	1,0%	17.346	12,0%	8.499	2,3%	31	1,2%
13	Murcia	32	0,8%	1.359	0,9%	3.291	0,9%	32	1,2%
14	Asturias	31	0,8%	769	0,5%	1.915	0,5%	30	1,1%
15	Navarra	26	0,7%	2.039	1,4%	4.087	1,1%	26	1,0%
16	Cantabria	13	0,3%	196	0,1%	704	0,2%	13	0,5%
17	La Rioja	9	0,2%	206	0,1%	527	0,1%	9	0,3%
18	Ceuta y Melilla	4	0,1%	22	0,0%	168	0,0%	4	0,1%
	Sin especificar	397	10,1%	12.110	8,4%	50.258	13,6%	325	12,2%
	Total	3.921		144.876		370.643		2.673	

Font: fDi Markets, maig de 2023

Les dades de distribució regional de la inversió estrangera presenten un fort component d'efecte seu. La inversió estrangera s'hauria de computar en la regió on es du a terme l'activitat empresarial, fet que no succeeix quan l'empresa no especifica la localitat on es produiria la inversió. En aquests casos, la inversió estrangera s'atribueix a la comunitat autònoma on resideix la seu corresponent. Donada la forta concentració d'aquestes seus en les comunitats de Madrid i Catalunya, aquestes presenten unes dades d'inversió estrangera més elevades a les esperades si s'eliminés aquest efecte seu.

Taula 4.- Estoc d'inversió, material immobilitzat i Efecte seu bàsica per CC.AA

	Stock IED					Inmovilizado Material					Efecto sede
	2019	2020	2021	Var.	2021 %	2019	2020	2021	Var.	2020 %	2020
Comunidad de Madrid	342.780	348.000	363.063	4,3%	68,5%	28.605	29.070	34.395	18,3%	22,4%	3,05
Cataluña	62.609	67.383	72.728	7,9%	13,7%	29.866	28.178	30.886	9,6%	20,2%	0,68
País Vasco	15.072	20.120	20.239	0,6%	3,8%	5.185	4.991	5.231	4,8%	3,4%	1,12
Principado de Asturias	11.358	13.156	16.086	22,3%	3,0%	4.364	4.364	3.787	-13,2%	2,5%	1,23
Islas Baleares	9.845	10.344	10.798	4,4%	2,0%	5.021	4.520	4.766	5,4%	3,1%	0,66
Andalucía	10.373	11.537	10.057	-12,8%	1,9%	20.724	19.676	23.651	20,2%	15,4%	0,12
Comunidad Valenciana	7.264	7.885	8.831	12,0%	1,7%	8.710	9.214	9.902	7,5%	6,5%	0,26
Galicia	8.292	9.232	6.079	-34,1%	1,1%	6.529	5.736	5.424	-5,4%	3,5%	0,32
Castilla y León	4.173	4.929	5.252	6,5%	1,0%	7.807	7.571	7.827	3,4%	5,1%	0,19
Aragón	4.668	4.873	4.468	-8,3%	0,8%	6.285	6.385	6.522	2,1%	4,3%	0,20
Islas Canarias	2.855	2.891	2.865	-0,9%	0,5%	5.024	4.198	4.374	4,2%	2,9%	0,19
Navarra	2.215	2.192	2.781	26,9%	0,5%	2.867	2.877	2.813	-2,2%	1,8%	0,29
Región de Murcia	1.837	1.711	2.779	62,4%	0,5%	2.999	2.741	2.605	-5,0%	1,7%	0,31
Castilla-La Mancha	1.243	1.388	1.331	-4,1%	0,3%	6.352	5.398	6.698	24,1%	4,4%	0,06
La Rioja	872	893	909	1,8%	0,2%	719	681	656	-3,7%	0,4%	0,40
Cantabria	1.520	1.498	781	-47,9%	0,1%	1138	992	1.125	13,4%	0,7%	0,20
Extremadura	1.010	667	615	-7,9%	0,1%	1.868	1.692	2.264	33,8%	1,5%	0,08
Ceuta y Melilla	0	109	214	97,0%	0,0%	313	296	332	12,2%	0,2%	0,19
TOTAL	487.985	508.810	529.877	4,1%		144.377	138.581	153.256	10,6%		

Font: Multinacionales con España – Registre d'inversions, maig de 2023

BARCELONA, MILLOR CIUTAT PER A INVERTIR

El *Financial Times* a través del seu informe «Ciutats i regions europees del futur 2023/24» considera Barcelona com la millor ciutat en promoció i captació de la inversió estrangera europea. Barcelona ha estat escollida entre un total de 75 ciutats analitzades, el que situa Barcelona per davant de ciutats com Dublín, Berlín o Milà. Aquest rànquing ha estat elaborat per quatre professionals amb una àmplia experiència en el món de la promoció de la indústria i la inversió estrangera. Destaquen l'habilitat de Barcelona per atraure projectes, però sobretot fan èmfasi a la capacitat d'atraure nous projectes en l'àmbit de la tecnologia i la sostenibilitat. No és la primera vegada que la capital catalana encapçala aquest rànquing, ja que l'any passat ja va ser reconeguda com la millor ciutat en termes d'atracció d'inversió estrangera.

Taula 5.- Millors ciutats quant a estratègia en inversió estrangera

LES 10 PRINCIPALS CIUTATS EUROPEES DEL FUTUR 2022 – ESTRATÈGIA IED		
1	Barcelona	Spain
2	Milan	Italy
3	Berlin	Germany
4	Munich	Germany
5	Moscow	Russia
6	London	UK
7	Sofia	Bulgaria
8	Budapest	Hungary
9	Amsterdam	Netherlands
10	Tbilisi	Georgia

LES 10 PRINCIPALS CIUTATS EUROPEES DEL FUTUR 2023 – ESTRATÈGIA IED		
1	Barcelona	Spain
2	Dublin	Ireland
3	Berlin	Germany
4	Munich	Germany
5	Milano	Italy
6	London	UK
7	Sofia	Bulgaria
8	Ankara	Turkey

Font: fDi Intelligence

L'informe, elaborat pel prestigiós diari, destaca la importància del Barcelona International Welcome Desk i del projecte d'economia circular Barcelona Green Deal. El primer esdeveniment està dissenyat per a atraure nous inversors i acull investigadors i estudiants d'arreu del món. El projecte d'economia circular Barcelona

Green Deal està especialment dissenyat per atraure projectes sostenibles en l'àmbit de l'alimentació, el transport, la transició energètica i promoure la sostenibilitat dels recursos oceànics.

A part d'elaborar el rànquing d'atracció d'inversió estrangera l'informe elabora un llistat amb les millors ciutats europees del futur, on Barcelona se situa com a número 10. Aquest llistat està elaborat a partir d'una sèrie d'indicadors com són el potencial econòmic, la connectivitat, el capital humà o la facilitat per a fer negocis.

Taula 5.- Ciutats europees de futur

LES 10 PRINCIPALS CIUTATS EUROPEES DEL FUTUR 2023		
1	London	UK
2	Amsterdam	Netherlands
3	Dublin	Ireland
4	Paris	France
5	Madrid	Spain
6	Warsaw	Poland
7	Stockholm	Sweden
8	Munich	Germany
9	Berlin	Germany
10	Barcelona	Spain

Font: fDi Intelligence

El mateix informe situa Catalunya en la desena posició com a ciutat de futur i destaca el seu potencial econòmic i connectivitat. Respecte a inversió estrangera, el diari *Financial Times* situa Catalunya com la primera regió europea quant a capacitat d'atraure inversió estrangera. L'informe destaca l'àmbit de la sostenibilitat i menciona la transformació digital i l'economia verda.

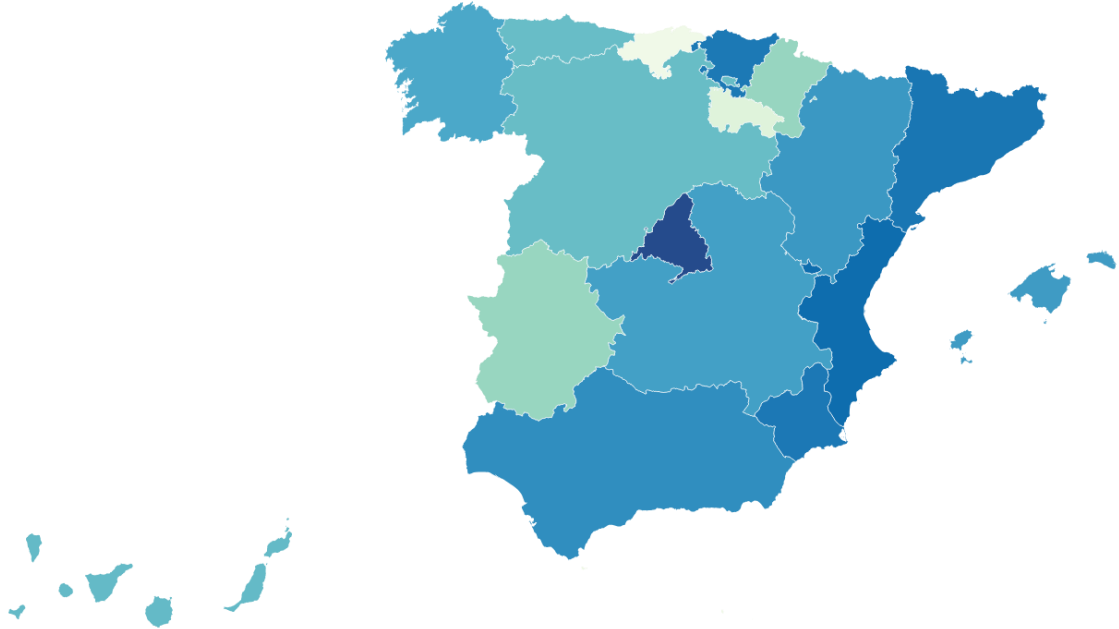
ÍNDEX DE COMPETITIVITAT DE CATALUNYA

La Comunitat de Madrid i Catalunya històricament han concentrat aproximadament el 80% de la inversió estrangera espanyola. No obstant això, la Comunitat de Madrid concentra el 60% de la inversió estrangera i és la comunitat que més inversió estrangera atrau. Cal tenir en compte que el càlcul de la inversió estrangera materialitza la inversió en la comunitat autònoma on es troba la seu de l'empresa on té lloc la inversió i no la comunitat on es té lloc el procés productiu. Fet que produeix que el 60% d'inversió estrangera que històricament atrau Madrid estigui esbiaixat per l'efecte seu.

Mapa 1.- Inversió estrangera 1r semestre 2023

Inversió Estrangera

66.42 7,579,341.96

Source: Datainvox • Created with Datawrapper

Font: registre d'inversions – DATAINVEX

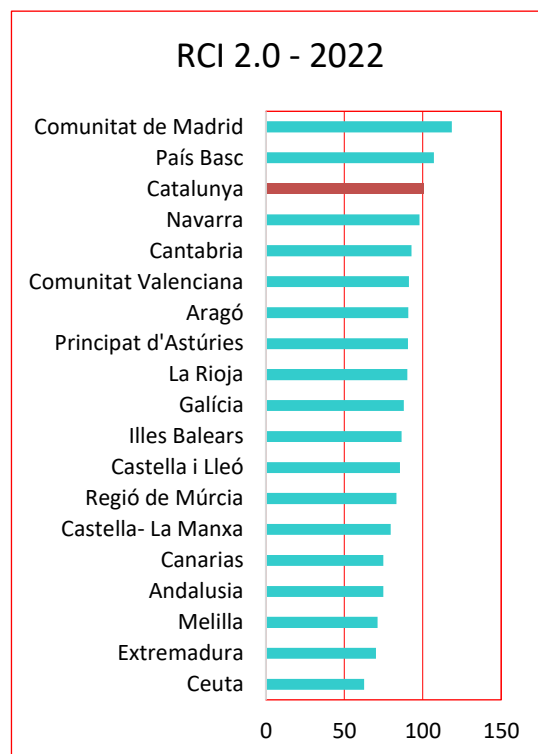
Tanmateix, resulta interessant analitzar l'evolució de la Comunitat Valenciana en els últims anys. Mentre que la inversió estrangera a Catalunya ha crescut un 0,25% en el període de 2020 a 2022, la inversió estrangera a la Comunitat Valenciana ha augmentat gairebé un 5% en el mateix període. Podem observar com en el primer semestre de 2023 la inversió estrangera atreta per la Comunitat Valenciana ha estat de 2.300 milions, el que representa un 19% sobre el total de l'Estat. Catalunya tan sols concentra un 7% del total de la inversió estrangera, i capta un total de 825 milions en aquest primer semestre de 2023. Resulta rellevant analitzar més a fons quins han estat els determinants perquè el ritme de creixement de la Comunitat Valenciana hagi estat 20 vegades més elevat que el de Catalunya.

Factors com els preus dels factors productius, l'estabilitat política, la grandària de mercat, la fiscalitat, l'estabilitat social, estat de les infraestructures són els que tenen un pes més rellevant sobre la decisió d'invertir en una comunitat autònoma, encara que també hi ha altres característiques que afecten la decisió d'invertir com poden ser els nivells educatius de la comunitat en qüestió, els costos administratius i socials o el grau d'innovació.

ÍNDEX DE COMPETITIVITAT REGIONAL

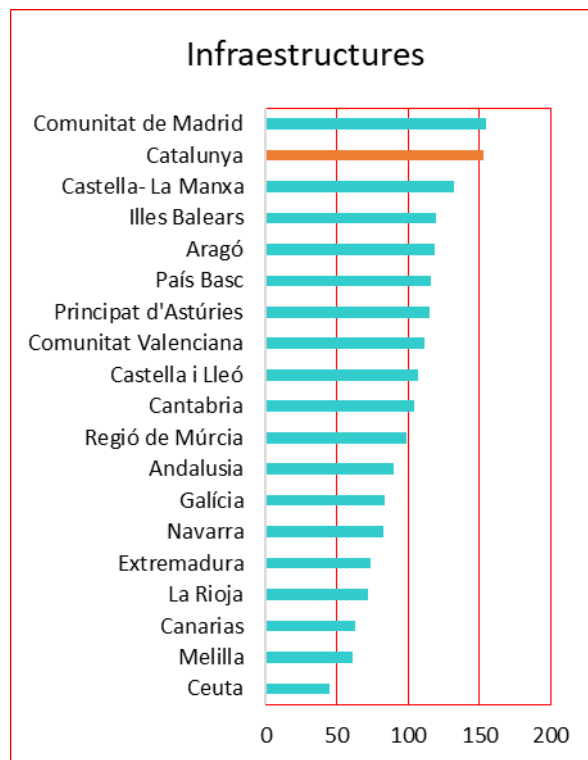
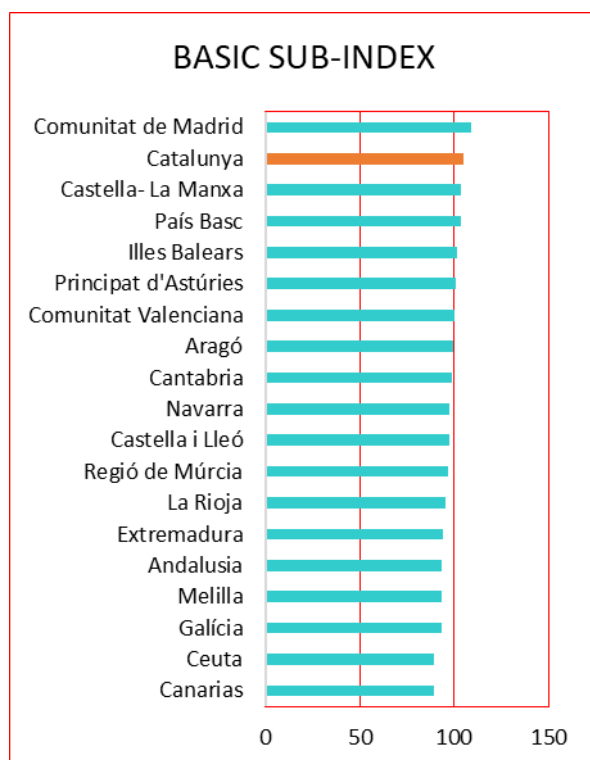
La Comissió Europea elabora un índex de competitivitat regional. L'anàlisi d'aquest índex permet observar les fortaleeses i debilitats de Catalunya en el context europeu i amb la resta de l'Estat espanyol.

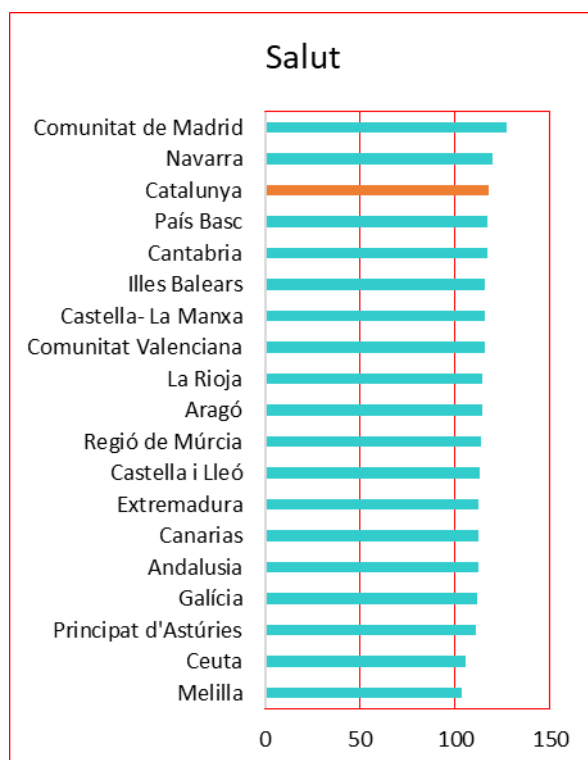
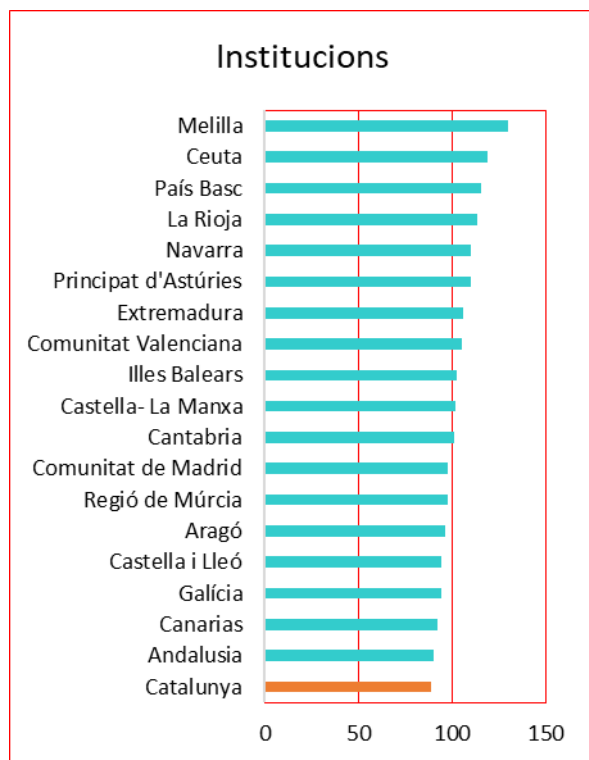
Aquest índex es construeix a partir de l'anàlisi macroeconòmica, de l'eficiència del mercat laboral i la innovació. Permeten d'aquesta manera analitzar la capacitat de Catalunya per atraure inversió estrangera en comparació amb la resta de comunitats autònomes de l'Estat. Catalunya se situa un 0,8% per sobre de la competitivitat europea. D'aquesta manera Catalunya es troba en la posició 108 sobre 234 del total de regions europees i en la posició número 3 del rànquing de les regions espanyoles.

Gràfic 3.- Motors bàsics de la competitivitat de les regions espanyoles, 2022

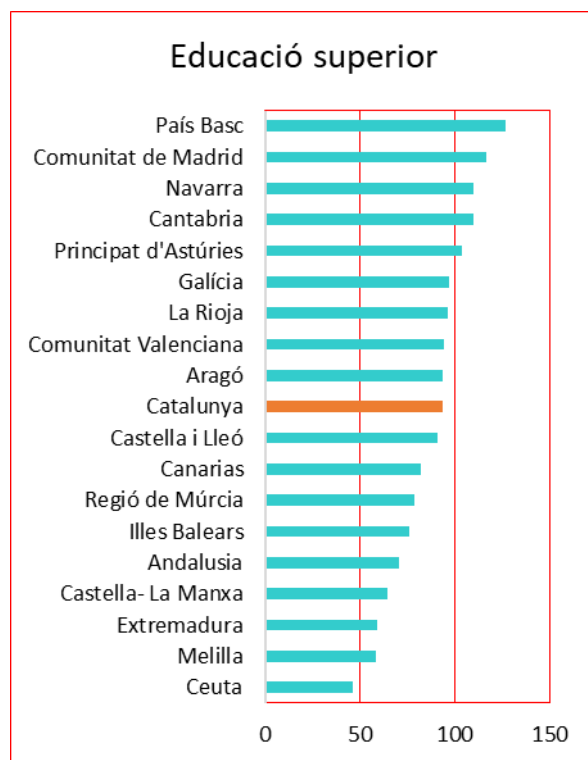
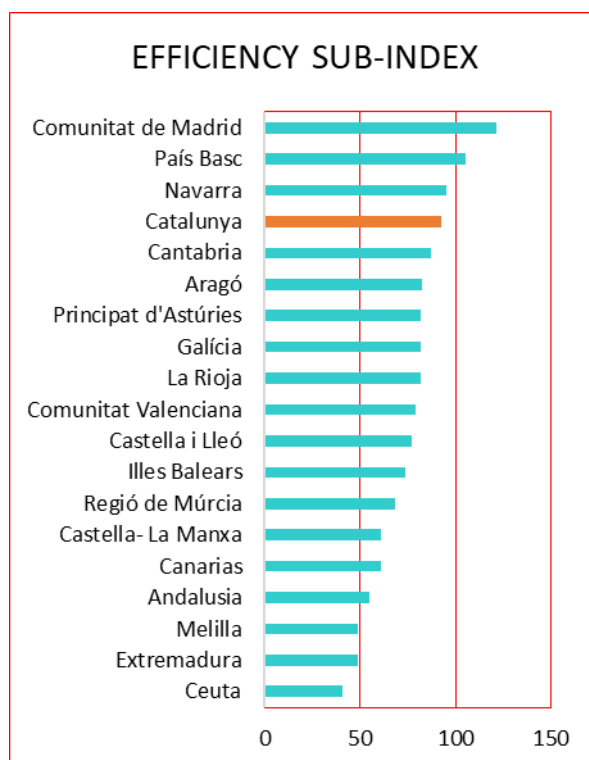
UE=100

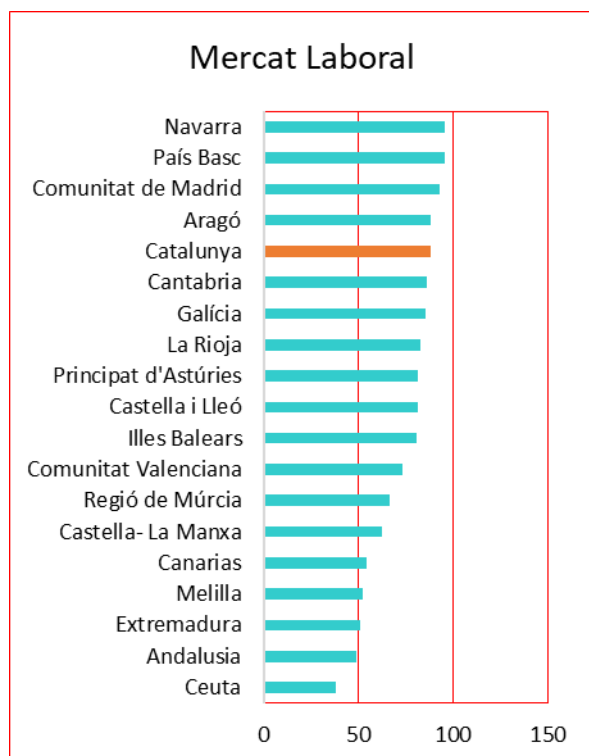

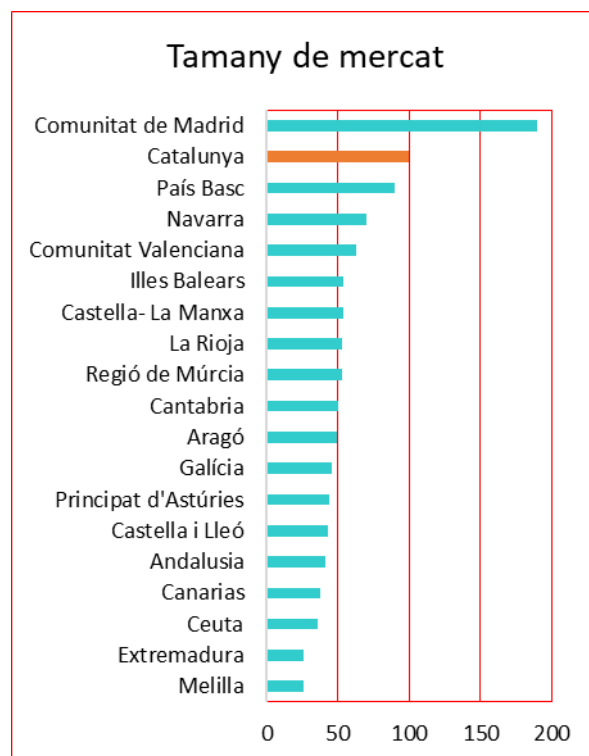
Font: Comissió Europea

Gràfic 4.- Qualificació i eficiència del mercat laboral, 2022 UE=100

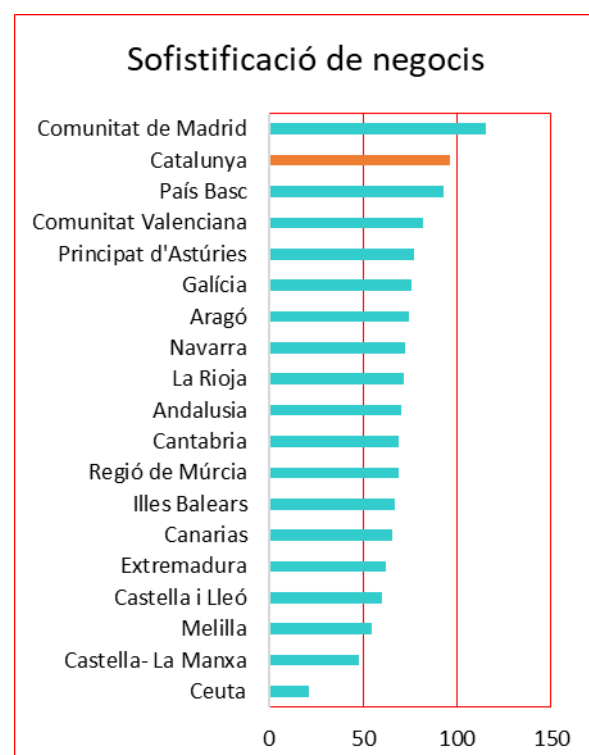
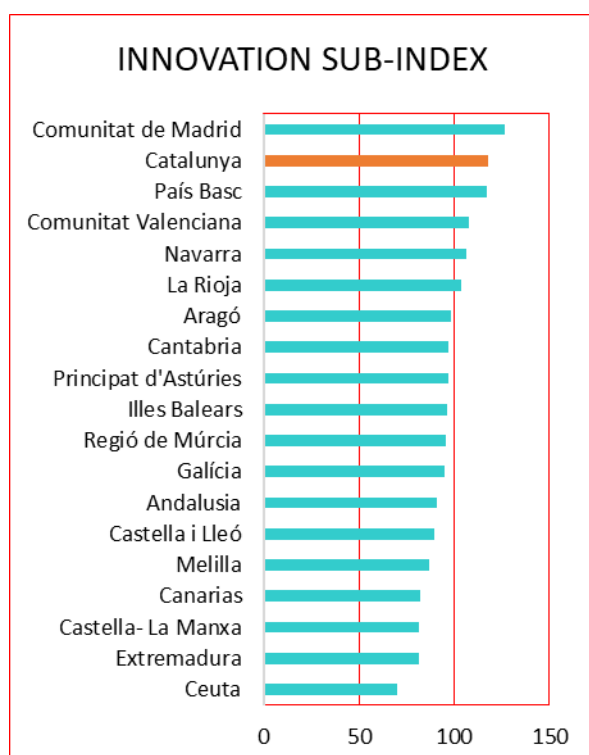

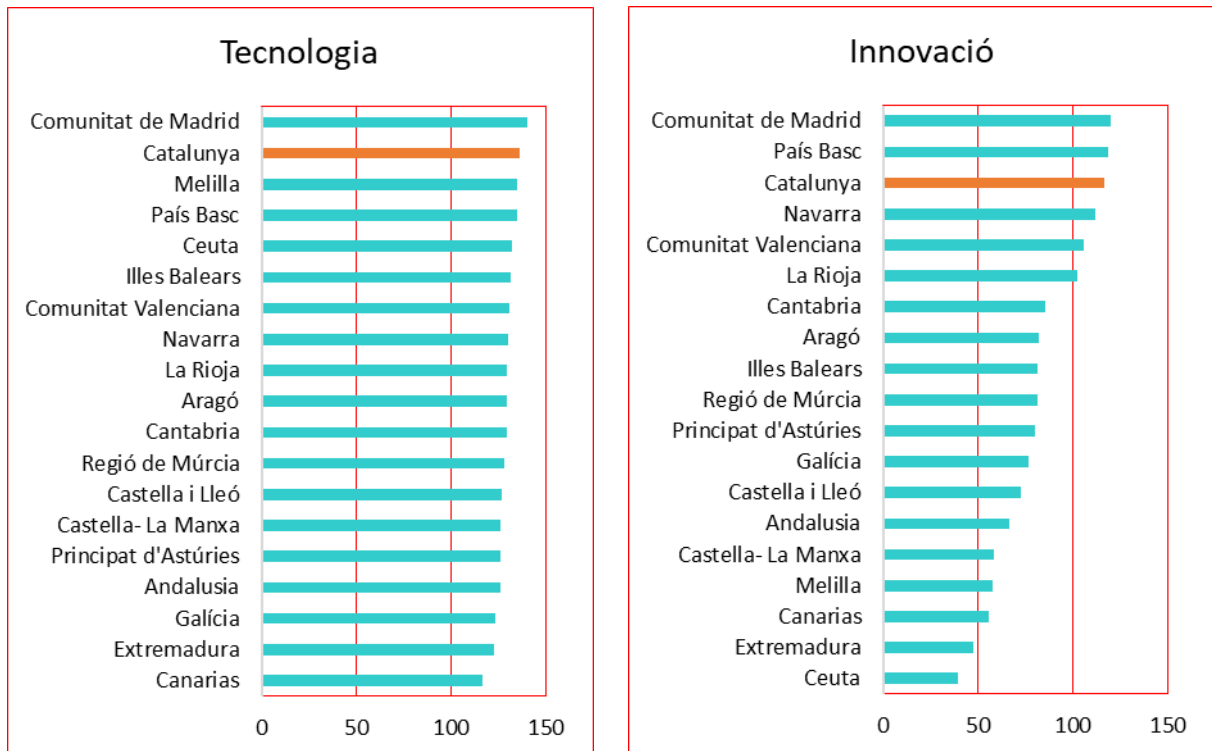

Font: Comissió Europea

Gràfic 5.- Innovació i tecnologia, 2022 UE=100

CONCLUSIONS

L'Índex de Competitivitat Regional construït per la Comissió Europea ens permet analitzar la capacitat de Catalunya per atraure inversió estrangera. L'anàlisi ens permet extreure un seguit de conclusions:

1. Catalunya se situa al capdamunt en gairebé tots els indicadors. Si observem l'índex global, trobem com Catalunya se situa en tercera posició; cosa que permet concloure que Catalunya està atraient inversió estrangera per sota de les seves possibilitats, ja que compta amb totes les característiques necessàries per atraure inversió estrangera.
2. Les comunitats que atrauen més inversió estrangera comparteixen una sèrie de característiques com són: una major intensitat en R+D+i, un major capital humà, compten amb millors infraestructures i un tamany de mercat elevat.
3. Catalunya és la comunitat autònoma que compta amb les institucions amb pitjors qualificacions. L'indicador d'institucions recull característiques com la corrupció, la qualitat institucional, la digitalització de l'administració pública o l'eficiència del sector públic.

4. Catalunya no obté una bona qualificació en l'àmbit d'educació superior. Aquest indicador no tan sols mesura el nivell d'educació superior, també mesura la formació contínua (tant en les persones ocupades com en les que es troben en situació d'atur).
5. Catalunya compta amb un gran potencial per atraure inversió estrangera, encara que resulta essencial abordar les deficiències identificades en aquest informe.

MESURES DE SUPORT A LA INVERSIÓ ESTRANGERA

Per tot el que s'ha exposat les línies anteriors, el Govern Alternatiu de Catalunya considera fonamental impulsar, a través de les comissions i plens parlamentaris, les actuacions següents:

1. Recuperar l'atractiu i potencial internacional de Catalunya, cosa que permetria atraure nous projectes i inversions que garanteixin un major creixement econòmic i la creació de nous llocs de treball de qualitat.
2. Aprofitar la nostra posició geogràfica privilegiada, invertint en infraestructures físiques i tecnològiques, per tal de millorar la competitivitat de Catalunya respecte als nostres veïns. Cal desencallar els projectes i les infraestructures bàsiques que són determinants per ser més atractius (ampliació de l'aeroport, B-40, renovables, polígons Industrials, fibra òptica...).
3. Posar en marxa de manera urgent la reforma de la Formació Professional Dual i una formació continuada dels treballadors i treballadores, conjuntament amb el sector empresarial. D'aquesta manera, podrem formar i atraure mà d'obra més qualificada i adaptada a les necessitats del mercat de treball, vital per impulsar empreses amb major valor afegit i més productivitat i afavorir d'aquesta manera un creixement econòmic robust i sostenible.
4. Prendre consciència de la importància que té l'estabilitat i confiança institucional i l'impacte negatiu que ha suposat per a l'activitat empresarial i l'economia la inestabilitat dels darrers anys.
5. Elaborar i presentar un pla amb mesures concretes pel retorn de les seues socials de les empreses que varen marxar de Catalunya.
6. Estudiar i impulsar accions urgents, durant el segon semestre del 2023, per tal d'aturar la caiguda de la inversió estrangera a Catalunya i estudiar les causes d'aquesta davallada.

7. Elaborar un Pla Estratègic d'atracció de la inversió estrangera a Catalunya per tal de liderar l'atracció de projectes.
8. Establir mecanismes de treball conjunt entre les diferents administracions públiques i les organitzacions empresarials i sindicals per tal de sumar esforços en la captació d'inversions.
9. Revisar i millorar el funcionament de les 40 oficines que integren la Xarxa d'Oficines Exteriors (ACCIÓ) amb la finalitat de fer arribar les oportunitats i competitivitat del nostre territori arreu del món.
10. Prendre consciència i impulsar mesures concretes per tal de millorar els mals resultats de l'indicador sobre el funcionament de les institucions a Catalunya, a l'Índex de competitivitat regional, que elabora la Unió Europea.